

תשובה מהרבי בחודש זה

אחד מאנ"ש כתב לרבי רא"י לדבריו מפירש"י מסוים. הרבי ענה:

...הוא הראשון (ולע"ע תיחיד) שעורר על דבר הנ"ל, למרות שרבים המכריזים אז מען קאכט זיך וכו' וכו', ומזה מובן בנוגע להרוב ככולו – שאפילו בדיבור בעלמא אין זה בעולמם. ולאידך – מובן מסירת נפש שלהם שבכל זאת פטרץ זיי זמנם ובשב"ק (זמן תענוג) וברציפות וכו' ובביטול מת"ת".

אדר"א

ש"ק, פי' תרומה, ג' אד"ר

כשהגיע הרבי מביתו הודיע על התועדות.

הרבי פתח את ההתועדות באומרו שלאמיתו של דבר היתה ההתועדות צריכה להתקיים בר"ת, אך עקב סיבות שונות היא נערכה בשבת. הרבי הסביר את מעלתה של השבת ואת ההוראה מחדש העיבור – אשר כשקיים חסרון ושינויים בעבודה ניתן לחקן זאת. ולמעשה: להשלים את כל מה שהי' חסר בעבר; מה שאפשר להשלים בשבת – להשלים בשבת ומה שאי אפשר – להחליט עוד בשבת להשלים זאת לאחר השבת. הכוונה היא לכל הענינים שחסרו וביחוד לפעילות ב„מבצעים“ וב„צבאות השם“.

בהמשך השיחה ביאר הרבי, שמהכרובים, שהיו בצורת פני ילד וילדה, אפשר ללמוד של„צבאות השם“ שייכים גם ילדים וגם ילדות, אך כשם שהכרובים היו מרוחקים זה מזה, כך יש צורך להקפיד על הפרדה בין ילדים לילדות.

בקשר לזה אמר הרבי, שיש מקשים: כיצד אפשר ללמוד מדבר כה קדוש כמו כרובים על דרך ההתנהגות של ילדים בדורנו, בחושך הכפול והמכופל? הרבי הסביר שכך היא כל התורה: היא „שעשועים לפניו“ ולמרות זאת „נסעה וירדה“ עד לעולם הזה הגשמי והחומרי. הרבי הוסיף שזה גם ביאור על השאלה כיצד דורשים ללמד חסידות, רזי תורה, לנשים ולעמית הארץ.

בהמשך לכך הרחיב הרבי את הדיבור על הטענות: איך מקשרים את ענינו של משיח, בחיר המיץ האנושי, עם פרסים וצמצומים וכו'? ראשית כל, גער הרבי באותו שליח חב"ד שנבהל משאלה זו. הרבי תמה: הרי אתה הולך בשליחותו של נשיא דורנו – אם כן דאי שהדברים נכונים! כששואלים אותך שאלה – תתיישב לכמה דקות ותתבונן, אך תעשה זאת ביגיעה וכשיש „יגעת“ מובטח שיהי' „ומצאת“!

ולעצם הטענה, הואיל ויש לחנך ילד לכל עניני התורה וביחוד לעיקרי האמונה, שהאמונה בביאת המשיח היא אחת מהם – הרי דאי שיש להשתדל להסביר את ענינו של משיח לכל ילד יהודי. וכאן קיים סדר של התורה: בתחילה מסבירים זאת עם „שלא לשמה“ של סוכריות וכדומה, לאחר מכן נהי' ה„שלא לשמה“ עדין יותר ורק ע"י כך ביכולתו להגיע ל„לשמה“. כך גם מבאר הרמב"ם, שבד בבד עם העובדה שבביאת המשיח יעסקו ב„שיגו דעת בוראם“, יהיו גם „מעדנים כעפר“ – זאת עבור זה שאינו מוכן עדין להבנת הגדולה שב„שיגו דעת בוראם“.

בשיחה השני' עורר הרבי, בדברו בענין „צבאות השם“, על ההקפדה על לבוש צנוע לקראת ימי הקיץ הממשמשים ובאים, ואמר, שכעת קל יותר לפעול בענין הצניעות מאחר שה„ארון הגדול“ מואשינגטון הורה לכל הנשים שעובדות במשרדי הממשלה ללכת בלבוש נשים – בשמלות. הרבי העיר שענין הצניעות שייך גם לגברים, וביחוד שאז מקילים בזה בכפרי הנופש.

[תוך כדי כך סיפר שראה חמונה איך שאחד מ„שפיץ חב"ד“ לבוש בכפר

הנופש רק ב, מכנסים ממתניים ועד ירכיים"...) בסיום השיחה הורה לערוך כינוסים של "צבאות השם" בפורים קטן, וכן להבליט בציורי הילדים את השוני בין בגדי הילד לבגדי הילדה.

שאלות בפירש"י (על שני פסוקים), על ההערות לזוהר, השלמת ביאור מהתועדות קודמת, ובשיחה האחרונה ביאור כל ענינים אלה. ההתועדות נסתיימה ב-5:15.

יום ד', ז' אדר א'

הרבי נסע ל"אוהל" ובתפילת מנחה אמר תחנון.

☪

מטה, "צבאות השם" שאל מה בדיוק יש לשנות בציורים (עפ"י ההוראה בשבת). הרבי הורה לצייר את הילד מחזיק ספר תורני בידו ואת הילדה מחזיקה נר של נש"ק.

ש"ק, י' אדר, פ' תצוה

1:30 - התועדות.

בשיחה הראשונה הסביר הרבי, שבפנימיות הענינים, מה שלא הוזכר שמו של משה רבינו בפרשה, יש בזה מעלה והיא - שפרשה זו קשורה עם עצם מהותו של משה רבינו שלמעלה משמו. הרבי ביאר את מעלתו של שמו שמזה מובן גודל המעלה של העצם שלמעלה מהשם, ולימד את ההוראה מכך. בשיחה השני' דיבר הרבי בענין הגימטריא של "תצוה". אתה ההוראות של שיחה זו היתה, שיש לגלות את העצם של יהודי אחר, ואמנם, לשם כך יש צורך לגלות את העצם אצל זה שהולך לפעול, אולם אין זמן, כי הנה כבר ומשיח מגיע. משום כך יש להסתמך על הענינים הנעלים וההבנה וההשגה שיש אצל המשלח, נשיא דורנו, ולהשתמש בידיים וברגלים ובכח הדיבור שבפה לפעילות עם הוולח...

מאמר (כעין שיחה) ד"ה, "ואתה תצוה וגו'".

שאלות על פירש"י ועל ההערות לזוהר, ולאחר מכן דיבר הרבי בענין הכינוסים שיש לערוך עבור ילדים בפורים קטן. בסיום השיחה אמר, שיתן מה, "מזונות" של ההתועדות למוכירות ומארגני הכינוסים יקחו מהם ויערבבו עם עוגיות אחרות שאותן יחלקו לילדים בכינוסים.

ביאר כמה ענינים שהעירו עליהם בקובצי ההערות וענין אחד ששאלה בחורה [הרבי העיר שמלכדה איש לא מצא לנכון לזכור זאת ולדרוש את הביאור, ואמנם יתכן שמישהו שאל זאת דרכה, אך היא בחורה חמימה, יראת-שמים ובדאי תזכה לשידוך טוב בזכות זה...]. כן ביאר את פירש"י ואת ההערות לזוהר.

בסיום ההתועדות הורה למוכירו להביא "מזונות" נוספים וכשהביא, הריק לתוך הקופסא את ה"מזונות" שבצלחתו, טעם אחת מתוכם, ונתן את הקופסא להרב חודוקוב.

התחיל לשיר, "וי וואנט משיח נאו" והזכיר על דבר הברכה האחרונה. ההתועדות נסתיימה ב-5:15.

יום ג', י"ג אדר א'

בתפילת מנחה עמד סמוך לרבי ילד שהתפלל באריכות ובריכוז. לאחר קדושה התיישב הרבי והביט זמן ארוך על הילד שעדיין הי' שקוע בתפילתו ולא הבחין כלל בנעשה סביבו.

יום ד', י"ד אדר, "פורים קטן"

אחה"צ התקיים ב-770" כינוס של ילדים. האולם קושט בקישוטים

ובכרונות וגם הסידור הי' שונה מבכל פעם, הדרך עבור הרבי עברה כאמצע האולם. כשמימין יושבים הילדים ומשמאל – הילדות.

בשעה 2:00 נכנס הרבי לתפילת מנחה והלהיב את שירת ה"ווי וואנט משיח נאו" של הילדים. בסיום התפילה אמרו הילדים את 12 הפסוקים ושרו שוב, ווי וואנט משיח נאו" כשהרבי מוחא כפיים.

הרב י.י. העכט הכין את הילדים לשמיעת דברי הרבי והרבי אמר שיחה מחולקת לשלושה קטעים, כשלאחר כל קטע מתרגם הרב י.י. העכט את הדברים לאנגלית.

בקטע הראשון עמד הרבי על העובדה שהכינוס מתקיים בפורים קטן ומשתתפים בו קטנים וכן גם כללות עם ישראל נקרא "קטן". דבר זה מלמד כי על יהודי לזכור תמיד שהוא "קטן" ומקבל הכל מ"המאור הגדול". משום כך הוא משתדל לעשות את כל מה שמצווה עליו ה"מאור הגדול" ובכך נהי' גם הוא ל"מאור הקטן": הוא מאיר את כל העולם שמסביבו.

בקטע השני דיבר הרבי בענין מאמרו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ מפוריס-קטן תרפ"ז והוכנו, אשר כנגד יהודי מתייצב, אויב ומתנקם, אויב גלוי ואויב נסתר, והכח לנצחם ו"להשביח אויב ומתנקם" נתון ב"מפי עוללים ויונקים יסדת עח". ולשם כך אין צורך בנשק – "לא כחיל ולא בכח כי אם ברוחי". בהמשך השיחה גילה כי "פקדת היום" של תקופה זו היא ההכנות לפורים גדול.

בקטע האחרון דיבר על השיעור היומי בתהילים המדבר על משיח, קישר זאת עם שלימות התורה, העם והארץ, ובסיום השיחה הורה לחזור ולומר שנית את הפסוקים: "אל תירא", "עוצו עצה", "ועד זקנה" ו"אך צדיקים".

הילדים שרו את הפסוקים הנ"ל ולאחר מכן חילק הרבי למדריכים ולמדריכות מטבעות לצדקה ולסגולה עבור הילדים. הרבי יצא ב"3:45.

יום ה' ט"ו אדר א'

נסע ל"אוהל".

ש"ק, י"ז אדר, פ' תשא

1:30 – התוועדות.

בשיחה הראשונה הסביר הרבי שבשבת עולים כל עניני ימי השבוע, כולל גם עניני פורים-קטן. אמר שההוראה לפועל צריכה להיות בקשר למה שדובר בפורים-קטן בענין, מפי עוללים ויונקים יסדת עוז. להשביח אויב ומתנקם, ושיש לפעול בזה בפועל ממש. בסיום השיחה שאל מדוע בפורים נקרא אחד "קטן" והשני "גדול" ואילו בפסח לא קוראים לראשון "גדול" ולשני "קטן". בשיחה השני' דיבר על ההוראה מכך שפורים-קטן חל ביום הרביעי, וההוראה היא ש"מ, נטלו המאורות" יש לעשות, נטלו המאורות, יתרון האור מן החושך. בהמשך השיחה דיבר הרבי בכאב רב על ריבוי המחלוקות והשנאת-חינם שהולכות ומתפשטות. אמר, שההסבר היחיד שמצא לכך הוא, שהואיל והנה הנה מגיע משיח – מתגבר ה"ס"מ" בכל כוחו ומשתדל להרבות שנאת-חינם בין

יהודים שהיא סיבת הגלות. הרבי גם אמר שהמצב מבחיל, וראו במוחש שחסרו כמה יהודים, ולמרות זאת לא נעשה די כדי לבטל את המחלוקות. הרבי סיים שמוטלת חובה על כל מי שיכול לפעול בזה לסגור את הספרים ולפעול! מאמר (כעין שיחה) ד"ה, ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך וגו'.

שאלות על פירש"י על ההערות לזוהר, השלמת ביאור מהשכת הקודמת וכו'. בשיחה שלאחר מכן ביאר הרבי את כל הענינים הללו.

בין הדברים עורר על כמה ענינים שאינם כשורה ואמר ש"מצוה לפרסם". הדבר הראשון הוא בנוגע למנהג שהחתן מעניק טבעת לכלתו בקישורי-התנאים. הרבי הסביר שמנהג זה מעורר שאלות רבות, ובמקרה שהשידוך מתבטל עלול להיות ספק בדיני נפשות ממש. הרבי אמר שיש להשתדל לבטל נוהג פסול זה ולחת כל שי אחר – אך לא טבעת.

הדבר השני הוא בנוגע לנוהג שכאשר מודיעים על קישורי-התנאים כותבים שהשנים "נתארסו". הרבי הסביר שנוהג זה פשוט נובע מעם-הארצות, שכן המונח "אירוסין" פירושו שהשנים נהיים לבעל ואשה לכל דבר. על כן יש להשתמש במונח שקיים בלשון הפוסקים – קישורי התנאים.

על הדבר השלישי עורר הרבי בקשר לשאלה: אם הדברים כה פשוטים איך יתכן שנכשלים בזה? על כך אמר הרבי שראשית, ברור ששאלה זו אינה מהווה סיבה כדי להמשיך בנהוגים הפסולים. ושנית, יש עוד דבר פשוט ביותר ונכשלים בו באופן של "עבר ושנה" והוא – צורת הלוחות.

הרבי אמר, שבגמרא נאמר במפורש שהלוחות היו ר' טפחים על ר' טפחים, כלומר – מרובעות, ומשום מה נתקבל בחוגים שונים ציור שמקורו אינו יהודי שבו הלוחות הם בצורת חצאי-עיגול למעלה. הרבי סיפר, שהוא ביקש כמה פעמים לשנות צורה זו של ציור הלוחות, אך הללו חוששים לשנות את הצורה שכבר נשתרשה אצלם...

לאחר מכן אמר עוד שיחה קצרה והורה לכל אלה שלא ערכו כינוסים בפורים-קטן שיערכו אותם במשך השבעה ימים שאחרינו. בסיום השיחה הורה לילדים לשיר, ווי וואנט משיח נאו" והזכיר על הברכה האחרונה. ההתוועדות נסתיימה ב"5:05.

יום ב' י"ט אדר א'

אחה"צ שהה בחדרו של הרבי ר' ניסן מינדל ובצאתו שכח לסגור אחריו את הדלת. שתי נשים ניצלו זאת ונכנסו אל הרבי. הרבי בירכן ונתן להן שטרות של דולר לצדקה.

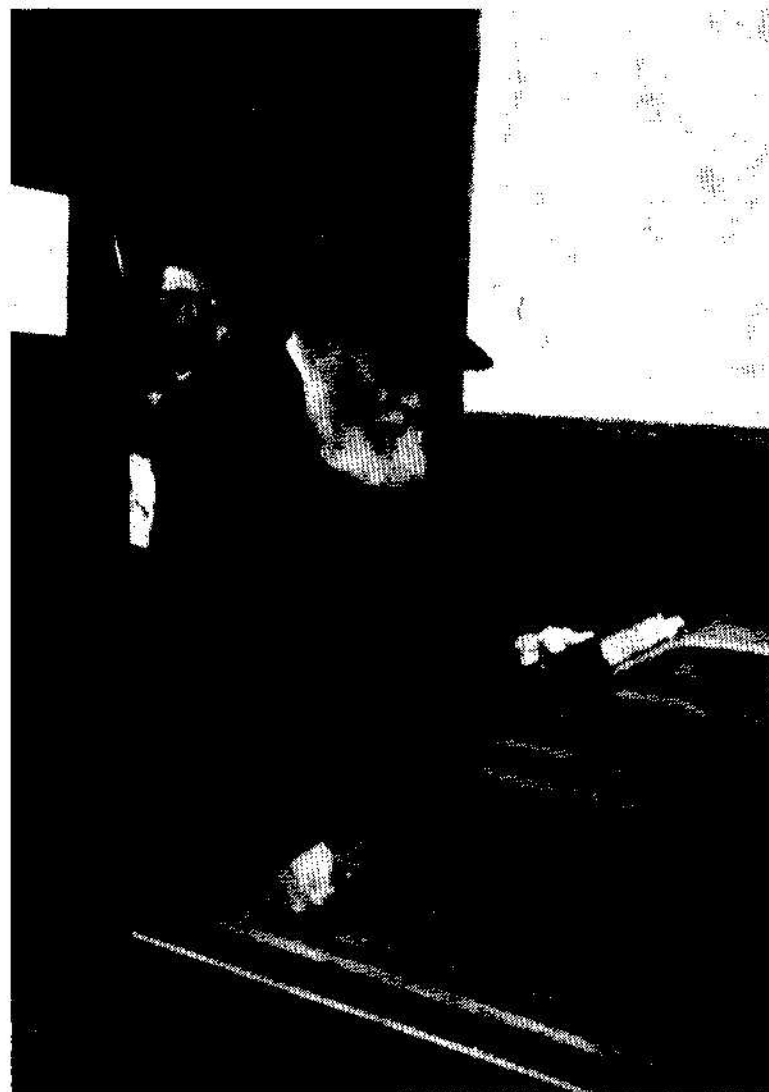
ש"ק, כ"ד אדר, פ' ויקהל, מבה"ח אד"ש

1:30 – התוועדות.

בשיחה הראשונה הסביר הרבי את המעלה שיש באדר ראשון לגבי אדר שני. הרבי ביאר, שלמרות שבאדר ב' יש את פורים וכו', מה שאין כן באדר א', אך מאחר שאדר א' מברך את אדר ב', מכאן ראוי שיש בו מעלה על אדר ב'.

המעלה היא – המעלה שבכל ההתחלות קשות, שלכן ניתנים לאדר א' כוחות מיוחדים. ההוראה: לנצל כוחות מיוחדים אלה להכנת כל עניני פורים, ולא לחשוב שכיון שיש זמן אפשר לנוח בינתיים, שכן את הכוחות של אדר א' לא יקבלו באדר ב'.

בשיחה השני חירץ הרבי את השאלה ששאל בשבת הקודמת. בדבר זה שפסח ראשון ושני אינם נקראים „גדול“ ו„קטן“ כשם שזה כפורים. בחתילת

השיחה אמר הרבי ששאלו על שאלתו מהירושלמי ששם מכונה פסח ראשון „פסח גדול“ (וכאן העיר הרבי ששאלות אינן „פוגעות“ ח"ו, אלא גורמות נחת רוח וכו'). על שאלה זו אמר הרבי שאדרבה, היא מחזקת את שאלתו: אם מוצאים במקורות שפסח ראשון נקרא „גדול“ מדוע לא התקבל שם זה ב„מנהג ישראל“? נקדת התירוץ היתה, שהואיל ובפסח ראשון אין ודאות שיהי' פסח שני, לכן אין מקום לקרוא לו „גדול“. בתוך כך לימד את ההוראה הנפלאה מפסח שני, שבו רואין את גדול מעלתו של יהודי שכאשר הוא אך טוען „למה ניגרע“ מפעילים עבורו את כל ביהמ"ק והכהנים וכו'!

בשיחה השלישית דיבר על הקשר הבולט בין פ' ויקהל לבין השנה כולה שהיא שנת „הקהל“, וביאר זוהר תמוה על הפרשה. ההוראה של השיחה היתה, שיש כאלה שמסכימים לפעול עם הוולת, אך רק עם „ראש המשפחה“, „ראש העיר“ וכד', ואילו לפעול עם ילדים קטנים ולרשום אותם ל„צבאות השם“ ושם יציעו שהם רוצים „משיח נאו“ – זה אינו לפי כבודו. מלמדת פ' ויקהל שיש לפעול על „אנשים נשים וטף“. ובדורנו אין צורך בהוכחות: רואים במוחש שילדים משיכים לב הוריהם ושנשים משפיעות על בעליהן.

הורה לשיר את הניגון שלפני מאמר ואמר מאמר ד"ה „ויקהל משה וגו'“. שאלות על פירש"י, על ההערות לזוהר, ולאחר מכן דיבר על ענין השליחות בכלל ועל כינוס השלוחים שמתקיים באה"ק והורה לשתף בכינוס גם „טף“. לאחר מכן ביאר הרבי את כל הענינים הנ"ל ובסיום השיחה דיבר על כך שאין צריכים להיות שקועים ב„אם הבשר מלוח דיו או לא“. לאחר מכן הורה להכריז על ה„מלוה-מלכה“ בענין כיסוס השכונה. הזכיר על דבר הברכה האחרונה ונתן את ה„מזונות“ עבור ה„מלוה-מלכה“. ההתוועדות נסתיימה ב-5:20.

יום א', כ"ה אדר א'

נסע ל„אוהל“. (כ"ה אדר הוא יום ההולדת של הרבנית שתליט"א בשנת תרס"א).

יום ה', כ"ט אדר א', ער"ח אד"ש

נסע ל„אוהל“.

תשובות מחודש זה

מישיבת „אהלי תורה“, שעומדת להו"ל קובץ דינים בענין „ברכת החמה“, שאלו את הרבי בדבר השיחה משנת תשי"ג הסותרת למה שכתוב ב„שדי חמד“ (שזה תמוה מאחר שאז עיין הרבי זמן רב ב„שדי חמד“). הרבי ענה:

„להשמיט כל מה שכתוב בשמי וכן ההנחה (כמובן מהקובץ) ומ"ש בהשד"ח – לשאול לרב שיציע בדרך אפשר מה לומר“.

הם גם כתבו שבדעתם להו"ל את הקובץ בהדור ובפרסום, נהרבי השיב:
„מוכרח הוא“.

גם מהכולל באוסטרלי רצו להו"ל קובץ עיוני על „ברכת החמה“ ושאלו על
כך את הרבי. הרבי ענה:
„בטח אין בזה כל מסורת בחב"ד - ומה מכריחם להכנס
בפס"ד בזה?!"

מחשיבת הרבי ליהודי שהדפיס ספר שמחברו נספה בשואה, הי"ד:
„נוהגים לאחרונה (מנהג שהביא למח' טובות ולפעמים
תכופות - למע"ט מתחיל מעיון יותר בהחדו"ת) - לצרף צילום
כת"י המחבר, תמונתו, דביהמ"ד שלו (וכיו"ב). אין כוונתי בנוגע
„על העבר“ שהרי אפשר לצרף לכל טופס גם עתה קונטרס מכל
הנ"ל“.

בענין קובצי הערות הת' ואנ"ש כתב הרבי:
„לא לכתוב שיעורים (שמתאים לאמירה בישיבה) אריכות
(וגם המשך) שלא זהו מטרת הקובצים כמובן“.

באנגליה נפטרו כמה ילדים באופן פחאומי. אחד ההורים כתב על כך לרבי
והרבי הורה לו לפרנס ילד אחד בישיבה. להנהלת המוסד הורה לבדוק את
המקוואות בעיר. ולאנ"ש שכתבו על כך כתב:

„שיהי' והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה גו“.

אדר ב'